

KĄCIK RODZICA

ZESZYT 1/2019 (8)

Nowy rok, nowe wyzwania, nowe pomysły, ...

Z nowym rokiem chciałabym zachęcić Państwa do ponownego zaglądania na stronę „Kącika Rodzica”, gdzie mam nadzieję znajdziecie Państwo interesujące tematy, zagadnienia do przemyślenia, wątki, które warto będzie poszerzyć.

Pierwszy zeszyt 2019 roku to temat głównie do przemyślenia a poświęcony

UMIEJĘTNOŚCI KOMUNIKOWANIA SIĘ DZIECI Z AUTYZMEM.

Tematyka nie jest przypadkowa, ponieważ ta umiejętność jest najważniejszym elementem funkcjonowania społecznego każdego człowieka, a właśnie ten element stanowi piętę achillesową dzieci z autyzmem.

Umiejętności komunikacyjne

Brak umiejętności komunikowania się (mam tu na myśli tylko, a może aż, podstawowe umiejętności takie jak: wyrażanie własnych potrzeb, emocji, pragnień, proszenie o przerwę, nazywanie, odmawianie, dokonywanie określonych wyborów, ...) **wiąże się z nie rozumieniem osób z autyzmem przez innych, a również nie rozumienie przez nich innych.** Dzieci z autyzmem są w szczególnie trudnej sytuacji, ponieważ najpierw muszą nauczyć rodziców, terapeutów i całe otoczenie, w którym żyją zrozumieć wysyłane przez siebie sygnały/komunikaty (odczytywane przez inne osoby jako formy zachowania pozytywnego lub negatywnego) a potem, to ich sygnały/komunikaty (formy zachowania) muszą być przełożone na tzw. prawidłowe umiejętności komunikacyjne zrozumiałe dla innych. SKOMPLIKOWANE? Dlatego jeszcze parę zdań na ten temat.

Trudności komunikacyjne dzieci z autyzmem są główną przyczyną ich tzw. trudnych zachowań (obecnie termin ten zastąpiony jest nowym: **zachowania kontekstowo nieodpowiednie**). A to przecież nad nimi pracujemy na co dzień. To one zajmują główne miejsce w terapii domowej, terapiach specjalistycznych, w rubryce CELE w IPET-ach

szkolnych. To one sprawiają, że nie możemy wyjść poza schematy zachowań dzieci w szkole i w domu, że najczęściej rodzice i rodzeństwo są jedynymi partnerami komunikacyjnymi dzieci z trudnościami komunikacyjnymi. Dlatego zanim zaczniemy niwelować zachowania kontekstowo nieodpowiednie zadajmy sobie pytanie: **jakie umiejętności i kompetencje komunikacyjne ma moje dziecko/ uczeń?** Zadając sobie to pytanie

pamiętajmy jeszcze o jednym, że **gdy dziecko mówi to nie zawsze oznacza to, że posiada umiejętności i kompetencje komunikacyjne.**

Gdy dziecko potrafi komunikować się, wyrażać siebie choć na podstawowym poziomie, w codziennych prostych czynnościach, gdy zostaną mu uporządkowane czynności, które oczekujemy, by wykonało w ciągu dnia (tzw. plan dnia), to na

prawie pewno zmniejszy się jego negatywne napięcie emocjonalne, poczucie chaosu, a przede wszystkim będzie można zauważyć, że ilość zachowań kontekstowo nieodpowiednich maleje.

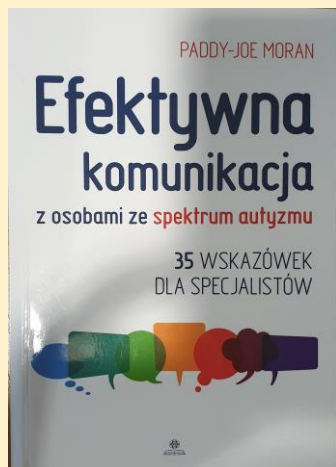
Nie stanie się to oczywiście z dnia na dzień, ale efekty na pewno będą widoczne. Piszę te słowa z ogromnym poczuciem pewności, ponieważ samo niwelowanie zachowań kontekstowo nieodpowiednich różnymi sprawdzonymi metodami nie przynosi oczekiwanych efektów bez najważniejszego – **NAUCZENIA UMIEJĘTNOŚCI KOMUNIKOWANIA SIĘ z otoczeniem., wyrażania siebie i rozumienia innych.**

Dla rodziców dzieci, które nie porozumiewają się werbalnie metody **AAC (komunikacja alternatywna i wspomagająca)** nie są na dłuższą metę nie do zaakceptowania, ale (zdaję sobie z tego sprawę) jak trudno jest dla rodzica wprowadzić takie elementy dla dziecka, które mówi. I tu znowu pojawia się to samo pytanie: **czy i jak dziecko komunikuje się z otoczeniem? Czy jego mowa jest prawidłowo odczytywana/ zrozumiała dla innych?**

My rodzice szybko uczymy się odczytywania komunikatów wysyłanych przez nasze dzieci, rozumiemy się z nimi, ale co z innymi, którzy nie znają tak dobrze naszych dzieci, którzy spotykają ich okazjonalnie. Czy zastanawialiście się Państwo jak radzą sobie dzieci, gdy brakuje w pobliżu

„tłumacza” ich komunikatów: gestów, mimiki, przyzwyczajzeń? Jak proszą o najprostszą rzecz, ...?

W relacjach społecznych,

komunikowaniu się nie chodzi o odczytywanie intencji, ale na czytaniu wyraźnych komunikatów. Uczenie komunikacji rozwija kompetencje językowe i społeczne. Te kompetencje społeczne, o których tak często zapominamy pozwalają „tworzyć opowieści wokół danego słowa. Słowo nie istnieje samo dla siebie, ze słowem wiążą się emocje, potrzeby (są to słowa mamy której dziecko mówi, ale nie komunikowało się, która przekonała się do AAC)”. Zastanówmy się jak wygląda komunikacja/komunikowanie się dzieci z autyzmem z otoczeniem, czy wiemy co w danej chwili oznaczają wybuchy złości, agresji? Jeżeli nie,

to opracujmy (rodzice i terapeuci) na sam początek bardzo pomocną rzecz **PASZPORT KOMUNIKACYJNY**, by lepiej poznać dziecko /ucznia z autyzmem, by zrozumieć jego komunikaty i co za tym idzie jego zachowanie w konkretnych sytuacjach. Jeżeli to sprawi, że posuniemy się choć o krok do przodu, to może, zrobimy kolejny krok?

Wszystkich zainteresowanych tematyką zapraszam do przeczytania artykułu Angeliki Łasochy pt. „Paszport komunikacyjny, czyli przewodnik po człowieku” na stronie www.niewidzialnedzieci.pl

Pytania? Sugestie?
Skontaktuj się z nami
konsultacje@sosw.pl

ZAPROSZENIE

Chciałabym również wraz z koleżanką Anną Kiepuszewską – Chudko oraz rodzicami dzieci z autyzmem z naszego Ośrodka serdecznie zaprosić Państwa na spotkania **NIEBIESKIEGO UŚMIECHU** (nazwa tymczasowa; Facebook: [niebieski uśmiech \(póki co;\)](https://www.facebook.com/niebieski.usmiech)), które odbywają się w każdy ostatni czwartek miesiąca o godzinie 17:00 w świetlicy środowiskowej na terenie hali T. Gwiżdża przy ulicy Niedziałkowskiego w Słupsku.

Tematem przewodnim spotkań to oczywiście **AUTYZM**.

Chcesz porozmawiać, potrzebujesz pomocy, wsparcia ...? ZAPRASZAMY.

Opracowanie: Elżbieta Górka